

Завхан аймаг дахь
Төрийн аудитын газар

“УЛСЫН ТӨСВИЙН 2025 ОНЫ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ”

**Төсөл арга хэмжээний санхүүжилтийг бодит гүйцэтгэлд
үндэслэн олгоогүй, тухайн жилийн батлагдсан төсөвтэй
уялдуулан баталгаажуулсан байна.**

Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
Тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа
Утас: 7046-3612, Цахим хаяг: bat-undraad@audit.gov.mn
Аудитын менежер Х.Болдбаатар
Утас: 7046-3783, Цахим хаяг: boldbaatarkh@audit.gov.mn
Ахлах аудитор Б.Жалбаа
Утас: 89330330, Цахим хаяг: jalbaab@audit.gov.mn
Аудитор Н.Цогтсайхан
Утас: 99125745
Цахим хаяг: tsogtsaikhann@audit.gov.mn

Улиастай сум
2025 он

Аудитын харилцан хамаарал:

Монгол улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтыг барилга байгууламж, их засвар, тоног төхөөрөмж, судалгаа/зураг төсөл гэсэн 4 хэсэгт ангилдаг. Манай улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын дийлэнх хэсэг нь барилга байгууламж барихад зориулагддаг.

Төсвийн хөрөнгө оруулалтыг улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт, орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалт, гадаадын зээл, тусламж болон бусад эх үүсвэрийн хөрөнгө оруулалт гэж ангилдаг. Хөрөнгө оруулалтын эх үүсвэр тус бүрд иргэд оролцож, хяналт тавих боломжтой байдаг.

Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний жагсаалтад 121,898.5 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 21 төсөл арга хэмжээг Завхан аймгийн ТЭЗ-д эрх шилжүүлсэн байна. Эдгээр төсөл арга хэмжээ нь өмнөх оноос шилжин хэрэгжиж буй хөрөнгө оруулалтын ажлууд байна.

Хүснэгт 1. Эрх шилжсэн төсөл арга хэмжээ

д/д	Төсөл арга хэмжээ	ТАХ тоо	Төсөвт өртөг сая.төг
1	<i>Иргэдэд үйлчлэх мэдээллийн төвийн барилга</i>	3	7,333.9
2	<i>Эрүүл мэндийн барилга</i>	3	39,586.7
3	<i>Соёлын барилга</i>	4	17,483.1
4	<i>Хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга</i>	4	10,156.5
5	<i>Сургуулийн барилга</i>	2	12,531.0
6	<i>Дотуур байр</i>	2	8,093.0
7	<i>Бусад</i>	3	26,714.3
ДҮН		21	121,898.5

Аудитын зорилго ба хамрах хүрээ:

Аудитын зорилго нь Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүнд гүйцэтгэлийн аудит хийж, дүгнэлт өгч, зөвлөмж боловсруулан дүнг Үндэсний аудитын газар болон холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд танилцуулж, иргэд олон нийтэд мэдээлэхэд аудитын зорилт чиглэгдсэн.

Аудитын гол асуудал:

- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг оновчтой төлөвлөсөн эсэх;
- Төсөл арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг хууль, журмын дагуу зохион байгуулж, хяналт тавьсан эсэх;
- Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг хугацаанд нь гүйцэтгүүлж, төлөвлөсөн үр дүнд хүрсэн эсэх;

Аудитад хамрагдсан байгууллага:

Аудитад Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд тусгагдсан төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн аймгийн Засаг дарга, Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газар, аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын дэргэдэх Хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, хөрөнгө оруулалтын хэлтэс, тэдгээрийн холбогдох албан тушаалтан, мэргэжилтнүүд, хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээг гүйцэтгэгч компаниуд, ашиглагч байгууллагуудыг хамруулан, төсөл арга хэмжээний төлөвлөлт, тендер сонгон шалгаруулалт, техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл, магадлалын ерөнхий дүгнэлт,

гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээ, олгосон санхүүжилт, төсөл арга хэмжээний хэрэгжилт зэргийг хамруулан аудитыг хийж гүйцэтгэсэн

Аудитын хязгаарлалт:

- ❖ Бүх сумдад томилолтоор ажиллах боломжгүй байх

Аудитын гол үр дүн:

Зорилт 1. Шилжих зарим төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах санхүүжилтийн төлөвлөлт бодитой бус, төсөвт өртөг, дуусах хугацаанд өөрчлөлт орсон байна.

Эрх шилжин хэрэгжиж буй төсөл арга хэмжээний төлөвлөлтийг 3 жилээр судлан үзэхэд:

- ✓ Эрдэнэхайрхан сумын хүүхдийн цэцэрлэгийн барилын ажлын өртгийг мөн 2026 онд нэмэгдүүлсэн бөгөөд санхүүжих дүн нь 132.25 сая төгрөгөөр дутуу төлөвлөгдсөн байна.
- ✓ Улиастай суманд баригдаж буй Нэгдсэн эмнэлгийн барилгын ажлын төсөвт өртгийг гэрээний үнийн дүнгээр баталсан хэдий ч санхүүжих нийт дүн нь бага байна. Энэ нь тухайн барилга угсралтын ажил анх төлөвлөсөн хугацаанд ашиглалтад орох боломжгүй байх эрсдэлийг бүрдүүлж байна.
- ✓ Дөрвөлжин суманд баригдах Соёлын төвийн барилгын ажлын гэрээний дүн нь магадлалын дүнгээс илүү байсныг улсын төсвийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтын үр дүн сэдэвт аудитаар албан шаардлага өгч гэрээний дүнд өөрчлөлт оруулан 3,831.0 сая төгрөг болгон бууруулсан. Гэтэл төсөвт өртгийг бууруулан батлаагүй байна.

Зорилт 3. Барилга угсралтын зарим ажлын гүйцэтгэлийг бодитоор хянаагүй, батлагдсан төсөвтэй уялдуулсан байна.

Аудитаар орон нутагт эрх шилжсэн төсөл арга хэмжээнүүдийн бодит гүйцэтгэлийг газар дээр нь үзэхэд зарим төсөл арга хэмжээний санхүүжилтийг гүйцэтгэлд үндэслэн олгоогүй, тухайн онд батлагдсан төсвийг буцаан татуулахгүйн тулд барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэлийг санхүүжих дүнтэй уялдуулан хянаж, баталгаажуулсан байна гэж үзлээ. Тухайлбал:

- Эрдэнэхайрхан суманд баригдаж буй хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга угсралтын ажлын бодит гүйцэтгэлийг захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэгч ГХБХБГ 2025 оны 12 сарын 18-ны байдлаар 64.55 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж хянасан нь бодит байдалтай нийцэхгүй байна. Уг төсөл арга хэмжээний гэрээний үнийн дүн 2,589.4 сая төгрөг бөгөөд нийт 1,674.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон нь гэрээний үнийн дүнгийн 64.6 хувь байна. Аудитаар бодит байдалд барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэлтэй танилцахад газар шороо, суурийн ажил хийгдсэн, каркас цутгалт дууссан байдалтай байлаа.

Хэрвээ тухайн төсөл арга хэмжээний гүйцэтгэлийг нэмэгдсэн буюу бодит өртөгтэй харьцуулбал 46.7 хувьтай байхаар байна.

- Цагаанхайрхан суманд баригдаж буй Сургуулийн барилгын ажлын гүйцэтгэлийг 2025 оны 11 сарын 13-ны байдлаар 56.4 хувьтай гэж хянасан байна. Гэтэл тус барилгын газар шороо, суурь, каркас цутгалтын ажил дууссан, гадна ханын өрлөгийн ажил эхэлж байна.

- Отгон суманд баригдаж буй Хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга угсралтын ажлын бодит гүйцэтгэлийг 2025 оны 11 сарын 13-ны байдлаар 66.05 хувийн гүйцэтгэлтэй гэжээ. Гэтэл тус барилгын суурийн ажил хийгдсэн, 1 давхрын каркас цутгасан байдалтай, гэрээний хугацаанд хэрэгжээгүй бөгөөд 2026 онд төсөвт өртөг нэмэгдэж гэрээний хугацааг сунгажээ.

Тосонцэнгэл суманд баригдаж буй нэгдсэн эмнэлгийн барилгын өргөтгөлийн ажлын гүйцэтгэлийг 2025 оны 12 сарын 18-ны байдлаар 55.43 хувийн гүйцэтгэлтэй гэсэн байна. Уг барилга 4 давхар бөгөөд газар шороо, суурь, каркас цутгалтын ажил дууссан, гадна ханын өрлөг 1, 2 дугаар давхар хийгдсэн байдалтай байна.

- Отгон суманд баригдаж буй Соёлын төвийн барилгын угсралтын ажил 2025 онд огт хийгдээгүй байна. Тус барилга 24*38 хэмжээтэй 2 давхар, цутгамал төмөр бетон баганан суурьтай барилга байна. Уг барилга угсралтын ажлын хүрээнд 2024 онд газар шороо, баганан суурийн ажил хийгдсэн бөгөөд тухайн онд батлагдсан төсөв 1,065.6 сая төгрөгийн санхүүжилтийг бүрэн олгосон нь барилгын бодит гүйцэтгэлтэй зөрүүтэй байна.

- Дээрх төсөл арга хэмжээнүүдээс гадна өмнөх онуудаас дамжсан, гүйцэтгэл дутуу 4 төсөл арга хэмжээ байна. Үүнд:

1. Соёлын төвийн барилга, 200 судал /Завхан, Нөмрөг сум/
2. Сумын төвийн хатуу хучилттай авто зам, 3км /Завхан, Их-уул сум/
3. Дотуур байрын барилга /Асгат сум/
4. Соёлын төвийн барилга, 200 суудал /Завхан, Түдэвтэй сум/

Дүгнэлт:

1. Төлөвлөлтийн шаардлага хангаагүй батлагдсан зарим төсөл арга хэмжээний санхүүжилтийн төлөвлөлт бодитой бус, төлөвлөсөн хугацаандаа ашиглалтад орох боломжгүй байдалтай байна.
2. Төсөл арга хэмжээний батлагдсан төсвийг буцаан татуулахгүйн тулд барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэлийг тухайн онд олгох санхүүжилттэй уялдуулан бодит гүйцэтгэлээс зөрүүтэй баталгаажуулсан байна.
3. Төсөл арга хэмжээний батлагдсан төсөвт өртөг бодитой бус байгаа нь барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэлийн санхүүжилтийн хувь хэмжээг өндөр үзүүлэлттэй харагдуулахад нөлөөлж байна.
4. Шаардлага хангаагүй хуулийн этгээдийг барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэгчээр сонгон шалгаруулсан нь төсөл арга хэмжээний хэрэгжилтэд сөргөөр нөлөөлж байна.
5. Завхан аймагт баригдаж буй дулааны станцын бүтээн байгуулалтын ажил төлөвлөсөн хугацаандаа ашиглалтад орохооргүй байгаа нь орон нутагт хэрэгжиж буй зарим төсөл арга хэмжээний гүйцэтгэл, төлөвлөсөн үр дүнд нөлөөлж байна.
6. Өмнөх онуудад барилга угсралтын ажил нь зогссон төсөл арга хэмжээнүүдийн нэмэлт төсөвт өртөг шийдвэрлэгдэхгүй удаашралтай байна.
7. Төсөл арга хэмжээний мэдээллийн самбарын стандарт, байршуулсан байдалд хяналт хэрэгжүүлж, зохих арга хэмжээ аваагүй байна.

Үндэсний аудитын газрын нэгдсэн тайланд тусгуулах санал:

Сангийн яаманд хүргүүлэх зөвлөмжийн санал:

1. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээний санхүүжих дүнг магадлалын дүгнэлт, гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээний дүнтэй уялдуулан төсөвт тусгаж, орон нутагт хэрэгжиж буй төсөл арга хэмжээг төлөвлөсөн хугацаанд дуусгах боломжоор хангаж өгөх
2. Орон нутагт эрх шилжсэн төсөл арга хэмжээний тухайн онд батлагдсан төсвийг орон нутагт эрх шилжүүлэн өгч, барилга угсралтын ажилд бодит хяналт хэрэгжүүлэх боломжийг олгох
3. Завхан аймагт баригдаж буй дулааны станцын ажлын гүйцэтгэл орон нутагт хэрэгжиж буй төсөл арга хэмжээний дулааны асуудалд хүндрэл учруулж байгаад, мөн цаашид хийгдэх бүтээн байгуулалтын ажлуудад ч нөлөөлж болзошгүй тул анхаарал хандуулах

Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын яаманд хүргүүлэх зөвлөмжийн санал:

1. Орон нутагт эрх шилжсэн Завхан аймгийн Нөмрөг суманд баригдаж буй Соёлын төвийн барилгын ажлын нэмэлт санхүүжилтийг шийдвэрлэж, төсөл арга хэмжээг ашиглалтад оруулахад анхаарал хандуулах

Зам, тээврийн яаманд хүргүүлэх зөвлөмжийн санал:

Орон нутагт эрх шилжсэн Завхан аймгийн Их-Уул суманд баригдаж буй сумын төвийн хатуу хучилттай авто замын ажлын нэмэлт санхүүжилтийг шийдвэрлэж, төсөл арга хэмжээг ашиглалтад оруулахад анхаарал хандуулах

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР